

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määrus nr 60
 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord
 ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“
 Lisa 12
 (majandus- ja taristuministri 08.01.2020 määruse nr 1 sõnastuses)

**A-kategooria ning A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise
 täiendusõppe õppekava**

Teoriaõpe		Sõiduõpe	
	Õppe- tunde		Sõidu- tunde
Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest		Juhi tööasend ja turvavarustus	
Iseseisvaks õppimiseks juhendamine		Mootorratta käsitsemine	
Mootorratta turvalisus			
Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites		Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teel	
Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis		Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	
Mootorratta peatumine ja sõidu lõpetamine			
Grupis sõit			
Möödasõit, möödumine ja ümberpõige		Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	
		Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal	
Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes			
Minimaalne õppetundide arv	10		10
Teoria- ja sõidueksam Maanteeametis			
Juhiloa saamine			

1. TEOORIAÕPPE ÕPIVÄLJUNDID

1.1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest

Pärast koolitust õpilane:

1.1.1. teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;

1.1.2. teab õppetöö korraldust;

1.1.3. teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente;

1.1.4. on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määruises seatud juhi koolituse eesmärgid.

1.2. Iseseisvaks õppimiseks juhendamine

Pärast koolitust õpilane:

1.2.1. on valmis vastutama oma õppimise eest;

1.2.2. on koostanud individuaalse õppeplaani;

1.2.3. teab, kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.

1.3. Mootorratta turvalisus

Pärast koolitust õpilane:

1.3.1. mõistab mootorratta kasutaja juhendiga tutvumise olulisust;

1.3.2. teab peamisi tänapäeva mootorrattastel kasutatavaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine);

1.3.3. teab mootorratta tüüpe ja nendest tulenevaid erisusi ja riske suurendavaid tegureid;

1.3.4. teab sõitjate- ja veoseveo ning turvavarustuse kasutamise nõudeid;

1.3.5. teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama;

1.3.6. teab mootorrattale istumise ja maha tulekuga seotud ettevaatusabinõusid;

1.3.7. teab mootorratta erinevate mehhanismide tööpõhimõtteid;

1.3.8. teab kasutatavale mootorrattale kehtivaid tehnoseisundi nõudeid;

1.3.9. teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid mootorratta kasutamisel;

1.3.10. teab kasutatava lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja mootorratta juhitavusele.

1.4. Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites

Pärast koolitust õpilane:

1.4.1. teab, kuidas mootorrattaga ohutult sõitu alustada;

1.4.2. teab mootorratta asukoha valikuga seotud reegleid;

1.4.3. teab, kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil;

1.4.4. on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.

1.5. Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis

Pärast koolitust õpilane:

1.5.1. teab mootorratta juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes mootorratta juhtimisega asulas;

1.5.2. omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;

1.5.3. on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel mootorrattast juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.

1.6. Mootorratta peatamine ja sõidu lõpetamine

Pärast koolitust õpilane:

1.6.1. teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud erisusi;

1.6.2. oskab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamise reegleid probleemülesande lahendamisel rakendada;

1.6.3. teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud ohtu suurendavaid tegureid (pehme ja ebatasane pinnas, teekatte eripärast lähtuvad ohud, kallak ja tõus jms).

1.7. Grupis sõit

Pärast koolitust õpilane:

1.7.1. teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi grupi üles ehitamiseks (grupis olevate mootorrataste asukoht teel) lähtuvalt grupi suurusest, tee iseärasustest, sõidu eesmärgist, mootorratta iseärasustest, juhi kogemusest jms;

1.7.2. mõistab, et grupi ülesehitusest sõltub sõidu ohutus;

1.7.3. teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi teabe vahetamiseks (käeviiped, raadiojaamade kasutamine, navigatsiooniseadmete kasutamine);

1.7.4. mõistab grupis sõitmisel ohutuse tagamiseks vajaliku teabe vahetamise viiside kokkuleppimise tähtsust.

1.8. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

1.8.1. teab mootorrattaga möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud erisusi (grupis sõites, mootorratta tüübist tulenev jms);

1.8.2. mõistab, et teel, kus pärisuunas on kaks või enam teekattemärgistega tähistatud sõidurada, on ohtlik tiheda liikluse korral, kui kõik rajad on ühtlaselt koormatud, ees sõitvatest sõidukitest mööda sõita.

1.9. Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes

Pärast koolitust õpilane:

1.9.1. teab mootorrattale mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada;

1.9.2. teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes mootorratta juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida;

1.9.3. teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral;

1.9.4. mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele, ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega;

1.9.5. omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega;

1.9.6. saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest ohtudest.

2. SÕIDUÕPPE ÕPIVÄLJUNDID

2.1. Juhi tööasend ja turvavarustus

Pärast koolitust õpilane:

2.1.1. oskab teostada mootorratta sõidueelset kontrolli, näiteks kasutades mootorratta käsiraamatut;

2.1.2. oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks;

2.1.3. oskab kasutada mootorratta turvavarustust ja aidata kaassõitjatel turvavarustust kinnitada, samuti selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust;

2.1.4. oskab kasutada mootorrattale paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid;

2.1.5. teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse vales kasutamisest tulenevaid ohte;

2.1.6. on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjaltelt.

2.2. Mootorratta käsitsemine

Pärast koolitust õpilane:

2.2.1. oskab käsitseda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teel;

2.2.2. teab mootorratta vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale ning oskab sooritada erimanöövleid;

- 2.2.3. omab realistlikku arusaama isiklikest, mootorratta käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 2.2.4. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta käsitlemisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 2.2.5. on motiveeritud mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.

2.3. Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teel

Pärast koolitust õpilane:

- 2.3.1. oskab käsitleda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides;
- 2.3.2. omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel;
- 2.3.3. oskab peatuda ja parkida teel;
- 2.3.4. teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
- 2.3.5. mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
- 2.3.6. omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 2.3.7. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega vähese liiklusega teel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

2.4. Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides

Pärast koolitust õpilane:

- 2.4.1. oskab keerulisema ja tihedama liiklusega teel käsitleda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt;
- 2.4.2. omab erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi teel;
- 2.4.3. teab erineva liiklusega teedel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
- 2.4.4. mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
- 2.4.5. omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 2.4.6. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega erineva liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 2.4.7. on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega;
- 2.4.8. on võimeline hindama võimaliku liiklusohutliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt;
- 2.4.9. on võimeline liiklusoludega arvestades mootorrattast juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.

2.5. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

- 2.5.1. oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu;
- 2.5.2. mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver;
- 2.5.3. oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuunavööndi kaudu;
- 2.5.4. oskab käituda möödasõidetava rollis;
- 2.5.5. omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise ning ümberpõikega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.

2.6. Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal

Pärast koolitust õpilane:

- 2.6.1. oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita;
- 2.6.2. mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;
- 2.6.3. on motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima;
- 2.6.4. sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus ja halb nägemine.